

Kvie-wizard, tiltag og mouseover

Kælviekvie

Begræns smittespredning

HANDLING / TILTAG	MOUSEOVER
Sørg for tilstrækkelig græsmængde og areal ved afgræsning	For at undgå parasitangreb, er det vigtigt at tage højde for infektionspresset på marken, og for sammenblanding af immune og ikke-immune dyr.
Sørg for effektiv fluebekæmpelse / -kontrol	Kvier på græs er udsat for stik af plantagefluen, der kan forårsage fluemastitis og risiko for at kvien bliver trepattet.
Tjek for og forebyg yverødem fra 6 uger før kælvning	Højt niveau af natrium og kalium samt for lidt E-vitamin i foderet under drægtigheden kan øge risikoen for yverødem. Et samlet overblik over fodringens betydning for yverødem har man dog ikke.
Rengør kælvningsboksen mellem hver kælvning: vand → sæbe → vand → udtør → desinficer → velstrøet	Et tørt og hygiejnisk miljø i kælvningsboksen giver lav bakterievækst, mindre risiko for forhøjet celletal og mindre risiko for at blive inficeret med miljøbakterier umiddelbart efter kælvning.
Anvend separat udstyr/redskaber til dyr i kælvningsområdet	Overførsel af smitte ved kælvningen og i kælvningsboksen er de største risikofaktorer for infektioner, der kan give sygdom både hos kalve og køer.
Anvend rene støvler og rent tøj i kælvingsboksen	Overførsel af smitte ved kælvningen og i kælvningsboksen er de største risikofaktorer for infektioner, der kan give sygdom både hos kalve og køer.
Undgå at kalven indtager gødningsrester	Overførsel af smitte ved kælvningen og i kælvningsboksen er de største risikofaktorer for infektioner, der kan give sygdom både hos kalve og køer.

Tilvækst

HANDLING / TILTAG	MOUSEOVER
Lav foderkontrol for at følge kviernes foderoptagelse	Den drægtige kvie, har brug for næringsstoffer til egen vækst og til fostertilvækst.
Tjek om kvierne er mindst 85% af udvokset vægt ved kælvning	Kvier der kælder i utilstrækkelig størrelse, udnytter i ringere grad potentialet til mælkeproduktion, og kan have svært ved at blive drægtige i 1. laktation.
Sørg for tilstrækkelig ædeplads og ensartet blandekvalitet af foder	Kvier er ofte placeret lavest i rangordenen og kommer sidst til foderbordet, hvis der ikke er én ædeplads pr. ko. Det har især betydning hvis der kan sorteres i foderet.

Sygdomsovervågning og behandling

HANDLING / TILTAG	MOUSEOVER
Træn medarbejderne i ensartet udpegning af dyr til overvågning / behandling	Rettidig medicinsk behandling, når det er nødvendigt, kan være afgørende for dyrets fremtidige vækst og produktion.
Overvåg forekomsten af abort i perioden dag 43-260	Ved stigning i abortforekomst skal hændelsesforløb fastlægges, klinisk undersøgelse af de dyr, der aborterer gennemføres og prøver af fx foster, efterbyrd, og blodprøver fra enkelte dyr eller grupper af dyr laboratorieundersøges.
Kontroller og tilret kælvkviens klovform 1 mdr. før kælvning	Forebyg halthed for at sikre en høj foderoptagelse efter kælvning. For lav energioptagelse har både en negativ betydning for brunstadfærd og for andelen af tidligt embryontab.
Undgå sammenblanding af kvier og goldkøer	Hvis kælvkvierne sammenblandes med goldkøerne før kælvning, kan kvierne smittes med digital dermatitis. Kvier der har haft digital dermatitis i løbet af opdrætsperioden, har en betydelig ringere sundhed, reproduktion og ydelse efter kælvning.

Stressniveau

HANDLING / TILTAG	MOUSEOVER
Sørg for lav belægningsgrad blandt højdrægtige kvier og i evt. fælleskælvningsboks	Høj belægningsgrad øger stressniveauet, svækker immunforsvaret og øger risikoen for tilbageholdt efterbyrd.
Anvend enkeltkælvningsboks til kvierne	En kvie er særligt stresset omkring kælvning og dermed mere modtagelig for smitte, fra ældre køer.
Dæk kviens sociale behov og giv mulighed for afskærmet kælvning	Hvis kvien ikke kan se andre køer fra kælvningsboksen, øges stressniveauet. Samtidig er det naturligt for kvien at søge afskærmning fra flokken under selve kælvningen.
Flyt kvien til enkeltkælvningsboks før opblokningsfasen eller i uddrivningsfasen	En flytning af kvien på et u hensigtsmæssigt tidspunkt i kælvningen, øger risikoen for at kælvningen går i stå, og fremprovokerer behov for kælvningshjælp.
Brug protokol for kælvningsovervågning og kælvningshjælp	Nedsat livskraft hos kalven kan være en følge af en lang kælvning / kælvningshjælp der ikke udføres korrekt. Personalet skal være uddannet i protokollen.